OVERZICHT VAN DE BELGISCHE ECONOMIE

CONJUNCTUURNOTA VAN NOVEMBER 2021

© stock.adobe.com

economie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

.be

economie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 — 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ linkedin.com/company/fod-economie (page bilingue)

○ instagram.com/fodeconomie

○ youtube.com/user/FODEconomie

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:
Séverine Waterbley
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50 — 1210 Brussel

Internetversie

015-22

Inhoudstafel

Inleiding....4
1. België in het kort....6
2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie....10
3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen....20
4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie (27 landen)....24
5. Macro-economische vooruitzichten....28

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking....6
Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2020....8
Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2020....9
Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek....10
Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept....12
Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek....13
Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen....14
Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen....15
Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad....16
Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)....17
Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote aggregaten....18
Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2020....21
Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goedereninvoer in 2020....21
Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenuitvoer in 2020....22
Grafiek 15. Uitvoer naar Zuid-Korea in 2020....23
Grafiek 16. Invoer vanuit Zuid-Korea in 2020....23
Grafiek 17. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone....24
Grafiek 18. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw....25
Grafiek 19. Bevolking en tewerkstelling....25
Grafiek 20. Werkloosheidsgraad....26
Grafiek 21. Inflatie....27

Lijst van tabellen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer....20
Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld....20
Tabel 3. Bbp-groeivooruitzichten in de internationale omgeving....28
Tabel 4. Economische groeivooruitzichten in België....28

Inleiding

België, een **kleine open economie** van 11,5 miljoen inwoners, ligt in het hart van West-Europa. In 2020 bedroeg zijn bbp 456,9 miljard euro. De economie beschikt over een goede communicatie-infrastructuur en een hoogopgeleide beroepsbevolking. Als open economie zijn de handelsbetrekkingen voor België van essentieel belang. Belangrijk is ook dat ongeveer 62,8 % van de Belgische uitvoer bestemd is voor de intra-Europese markt (het Verenigd Koninkrijk uitgezonderd). De buurlanden van België, met name Duitsland, Frankrijk en Nederland, zijn ook de belangrijkste handelspartners. Na een tekort in 2019 (-6,4 miljard euro), is de handelsbalans verbeterd en vertoont nu een overschot van 1,7 miljard euro in 2020.

De **belangrijkste uitvoerproducten** van de Belgische ondernemingen waren in 2020 producten uit de chemische nijverheid, maar ook voertuigen en vervoermaterieel, evenals machines en elektrische apparaten.

In 2020 was de farmaceutische industrie, binnen de verwerkende nijverheid, de **belangrijkste sector in het creëren van toegevoegde waarde**, gevolgd door de voedings- en drankenindustrie en de chemische nijverheid.

De recente conjunctuurontwikkelingen tonen aan dat de **jaarlijkse bbp-groei** in 2020 is ingestort (-5,7 %), door de wereldwijde pandemie van het coronavirus die vanaf maart ook in ons land is uitgebroken. Voorheen was de bbp-groei in België vrij robuust en bedroeg 2,1 % in 2019. De daling van het bbp was in België minder uitgesproken dan in de Europese Unie (27 landen; -5,9 %) en in de eurozone (-6,4 %). In het **tweede kwartaal van 2021** steeg het Belgische bbp met 15,1 % op jaarbasis. Het is ook de eerste stijging van het bbp sinds het begin van de gezondheidscrisis. Zowel de binnenlandse vraag exclusief voorraden als de netto-uitvoer hebben tot dit herstel van het bbp bijgedragen.

Diensten zijn doorgaans de belangrijkste motor van de Belgische economische groei. In 2020 waren zij de belangrijkste veroorzakers van de daling van de economische activiteit.

De **productie-index** van de verwerkende nijverheid is over de eerste drie kwartalen van 2020 als geheel sterk gedaald op jaarbasis. De daling van de productie was bijzonder uitgesproken in het tweede kwartaal van 2020, met name door de gedeeltelijke of volledige stillegging van de activiteit in bepaalde bedrijfstakken als gevolg van de door de regering genomen beperkingsmaatregelen om de uitbreiding van de COVID-19-pandemie tegen te gaan. Een herstel van de productie in de verwerkende nijverheid werd echter al in het laatste kwartaal van 2020 waargenomen en werd gedurende de eerste drie kwartalen van 2021 bevestigd. In het derde kwartaal van 2021 heeft de bouwsector echter een daling van de productie gekend.

De **bedrijvendemografie** bleef ook in 2020 sterk, met meer oprichtingen dan stopzettingen en een nettosaldo van 40.137 eenheden, het grootste nettosaldo dat in de periode 2016-2020 is waargenomen. De ondernemersdynamiek heeft zich in het tweede kwartaal van 2021 voortgezet, met een positief nettosaldo van "oprichtingen-stopzettingen" (14.019 eenheden). Hierbij stellen we vast dat dit saldo op jaarbasis sterk is toegenomen (8.109 eenheden meer), ondanks de verslechtering van de stopzettingen in vergelijking met de overeenkomstige periode van 2020.

Over het geheel genomen was 2020 een ongunstig jaar voor de **arbeidsmarkt,** met een dalende arbeidsparticipatie en stijgende werkloosheidscijfers, zowel voor de totale werkloosheid als voor jongeren onder 25 jaar. De verslechtering van de werkloosheidscijfers heeft zich in het tweede kwartaal van 2021 voortgezet (jaar-op-jaar). De jeugdwerkloosheid is gestegen tot 20,5 % (tegen 16,4 % een jaar eerder) en de totale werkloosheid is gestegen tot 6,3 % (tegen 5,0 % een jaar eerder). De arbeidsparticipatie is in het tweede kwartaal van 2021 gestegen tot 65,0 % (tegen 64,2 % een jaar eerder),

Na een jaar 2020 dat gekenmerkt werd door een duidelijke vertraging van de **inflatie**, met name als gevolg van de ineenstorting van de olieprijzen op de wereldmarkten, zijn de consumptieprijzen gemeten door de HICP in de eerste drie kwartalen van 2021 versneld. De meest opvallende ontwikkeling in dat verband betreft ook de energieprijzen, die in het derde kwartaal van 2021 met meer dan 24,6 % zijn gestegen in lijn met de stijging van de olie- en gasprijzen op de wereldmarkten. Als gevolg daarvan zijn de prijzen van aardgas, elektriciteit en brandstoffen in deze periode sterk gestegen.

Wat de **groeivooruitzichten op korte termijn** voor de Belgische economie betreft verwacht de Europese Commissie een economisch herstel in 2021 met een bbp-groei van 6,0 % door de hervatting van de activiteiten en de vorderingen bij de vaccinatiecampagne. De Belgische groei wordt geraamd op 2,6 % in 2022. Het verschijnen van nieuwe varianten en een toename van het aantal coronavirus besmettingen aan het eind van 2021 kunnen in 2022 echter opnieuw op de economische activiteit wegen.

1. België in het kort

België is **een van de zes oprichtende landen van de Europese Unie**. De ligging, in het hart van Europa, is ongetwijfeld een belangrijk aspect van de economie. In Brussel, de hoofdstad van het land, zijn een groot aantal Europese en internationale instellingen gevestigd.

Met een **oppervlakte** van 31.000 km² en 11,5 miljoen **inwoners** is België, samen met Nederland, een van de dichtstbevolkte landen van Europa.

België is opgedeeld in **drie gewesten**: het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse- en het Waalse Gewest. De bevolking bestaat uit drie taalgroepen: Nederlandstaligen, Franstaligen en Duitstaligen, vandaar dat het land ook drie gemeenschappen telt: de Vlaamse-, de Franse- en de Duitstalige Gemeenschap.

België beschikt in het hele land over een sterk ontwikkelde **communicatie-infrastructuur**, zo beschikt het land over een van de meest ontwikkelde breedbandtelecommunicatienetwerken van Europa. België beschikt dus over een uitgebreid aanbod van transportmodi en -infrastructuren. Zo bezit het onder andere een netwerk van hoofdwegen, spoorlijnen en waterwegen. Ook zijn er internationale luchthavens (Brussel, Luik, Charleroi, Oostende, Antwerpen en Kortrijk) en zeehavens (Antwerpen, Zeebrugge, Gent en Oostende) aanwezig.

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking

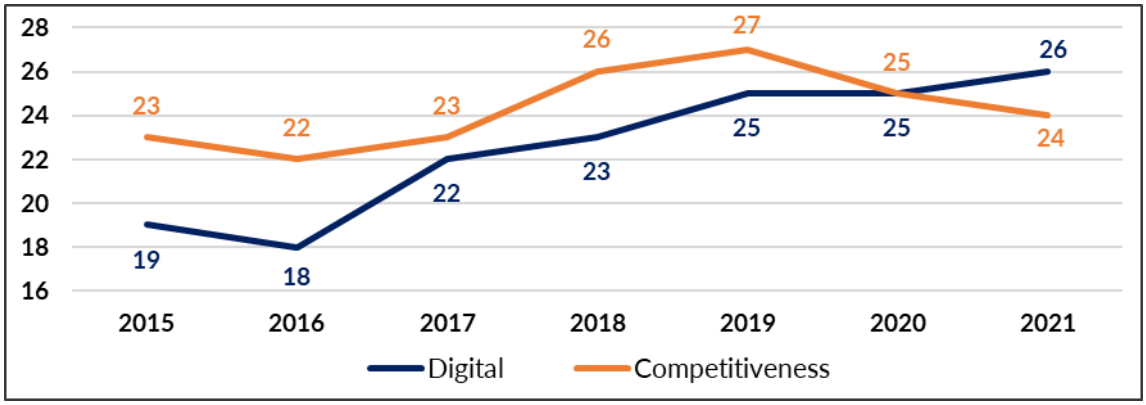

Bron: IMD World Competitiveness Center.

Bovendien staat België op de **24e plaats van de 64 meest competitieve landen** volgens de resultaten van het Institute for Management Development[1] (IMD World Competitiveness Yearbook 2021 Results) en neemt het de **22e plaats** in van de in totaal 141 volgens het World Economic Forum[2] (Global Competitiveness Report 2019)[3]. De drie meest genoemde belemmerende factoren voor het zakendoen in België zijn de belastingtarieven, de te starre arbeidsvoorschriften en de fiscale wetgeving.

België beschikt over **hooggeschoolde arbeidskrachten**.

België kent inderdaad een degelijk lager en middelbaar onderwijs en een systeem voor opleiding, kennis en innovatie dat tot de meest competitieve ter wereld behoort.

België is van nature een "**kleine, open economie**": "klein" met zijn bruto binnenlands product (bbp in lopende prijzen) van 456,9 miljard euro in 2020, goed voor 3,4 % van het bbp van de Europese Unie[4] (EU27) of 4 % van het bbp van de eurozone[5], en "open" door zijn openheidsgraad[6] van 80,4 % (81,5 % in 2019).

Door de mate van openheid en door de integratie in de Economische en Monetaire Unie kent het land over het algemeen een gematigde **inflatie**. Niettemin verliep de stijging van de consumptieprijzen de laatste jaren sneller in België dan bij de belangrijkste handelspartners (Frankrijk, Duitsland en Nederland). De laatste cijfers daarentegen suggereren een omkering van die trend, door een daling van de energieprijzen in België.

De Belgische economie kenmerkt zich, net als elke moderne geïndustrialiseerde economie, door het toenemende belang van **diensten**. In 2020 waren de commerciële diensten (waaronder groot- en kleinhandel en financiële– en verzekeringsactiviteiten) goed voor 55,4 % van de totale bruto toegevoegde waarde, tegenover 13,8 % voor de industrie en 5,3 % voor de bouwsector. Het resterende deel is verdeeld onder niet-commerciële diensten (waaronder gezondheidszorg), energie en landbouw.

---

[1] https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2020/ en https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/overview/BE

[2] https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth

[3] Volgens het WEF (verslag 2020): "In deze speciale editie, in een tijd van turbulentie voor de wereldeconomie, pauzeren we vergelijkende landenranglijsten op de Global Competitiveness Index. In de plaats daarvan kijken we fundamenteel naar hoe economieën over herstel moeten denken en hun economische systemen transformeren om de menselijke ontwikkeling en de milieucompatibiliteit te verbeteren."

[4] In 2020 bedraagt het bbp in lopende prijzen van de Europese Unie (27 landen) 13.393,7 miljard euro (-4,4 % in vergelijking met 2019).

[5] In 2020 bereikt het bbp in lopende prijzen van de eurozone 11.400,4 miljard euro (-4,9 % in vergelijking met 2019).

[6] Gemiddelde waarde van de Belgische in-en uitvoer van goederen en diensten gedeeld door het bbp en vermenigvuldigd met 100.

Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2020

Bruto toegevoegde waarde in % van de totale toegevoegde waarde van de verwerkende nijverheid.

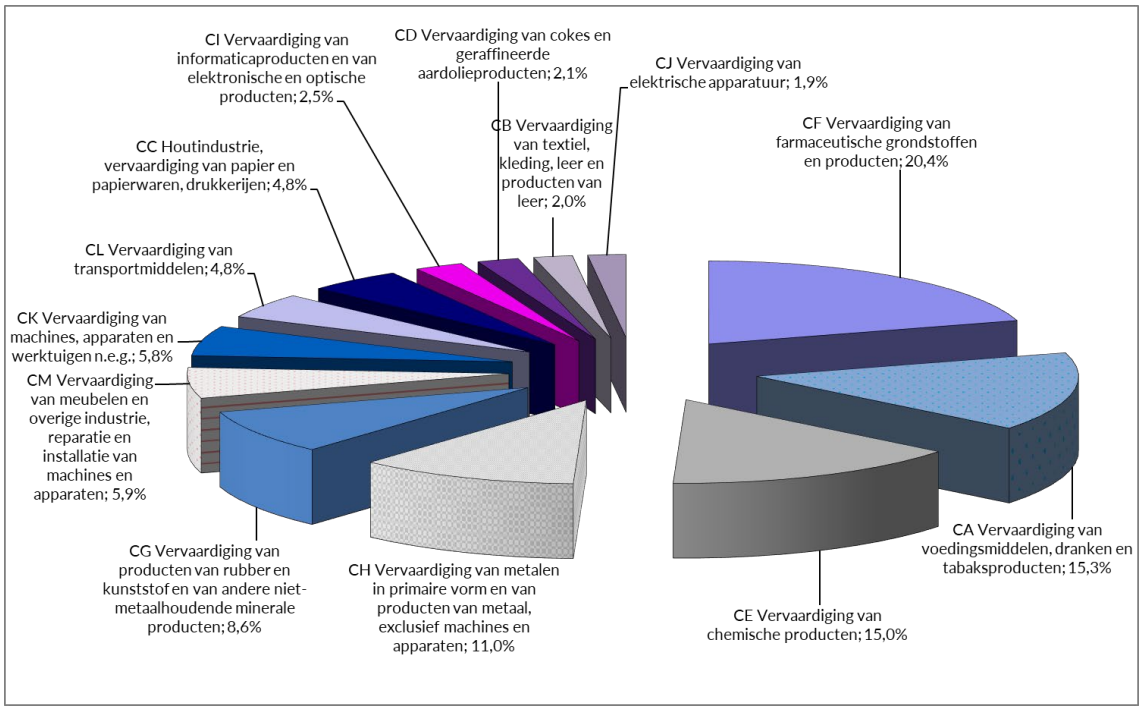

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) - Opgedeeld in 38 bedrijfstakken (A38).

Ondanks een relatief gering aandeel is de **verwerkende nijverheid** nog steeds essentieel voor de Belgische economie. Ze genereert niet alleen een belangrijk aandeel van de commerciële diensten, maar creëert daarenboven toegevoegde waarde door aan de buitenlandse vraag te voldoen dankzij de Belgische uitvoer.

De kernsectoren van de Belgische industrie zijn:

- de farmaceutische industrie (20,4 % van de totale toegevoegde waarde),
- de voedings- en drankenindustrie (15,3 %),
- de chemische industrie (15 %) en
- de metallurgie en de vervaardiging van producten van metaal (11 %).

Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2020

EU27 = 100.

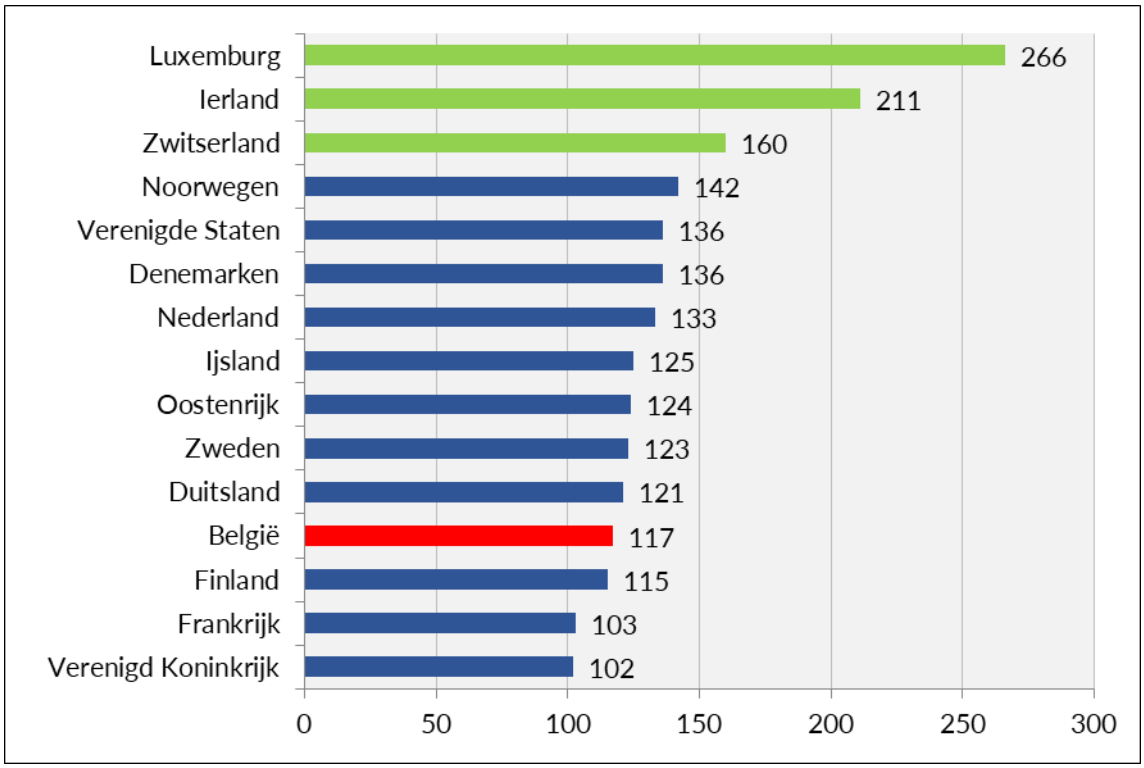

Bron: Eurostat.

Volgens de Europese structurele indicatoren die gepubliceerd worden door Eurostat, bedroeg in 2020 het **bbp per inwoner**, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, 117 in België, tegenover 100 voor het gemiddelde van de Europese Unie (EU27). Het Belgische bbp per inwoner is 1 punt gedaald ten opzichte van 2019 en is 4 punten gedaald ten opzichte van het beste resultaat voor België van de afgelopen tien jaar, dat in de loop van die periode enkele keren werd vastgesteld. België blijft zo een van de rijkste landen van de Europese Unie, met een achtste plaats komt het net na Duitsland.

2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie

Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

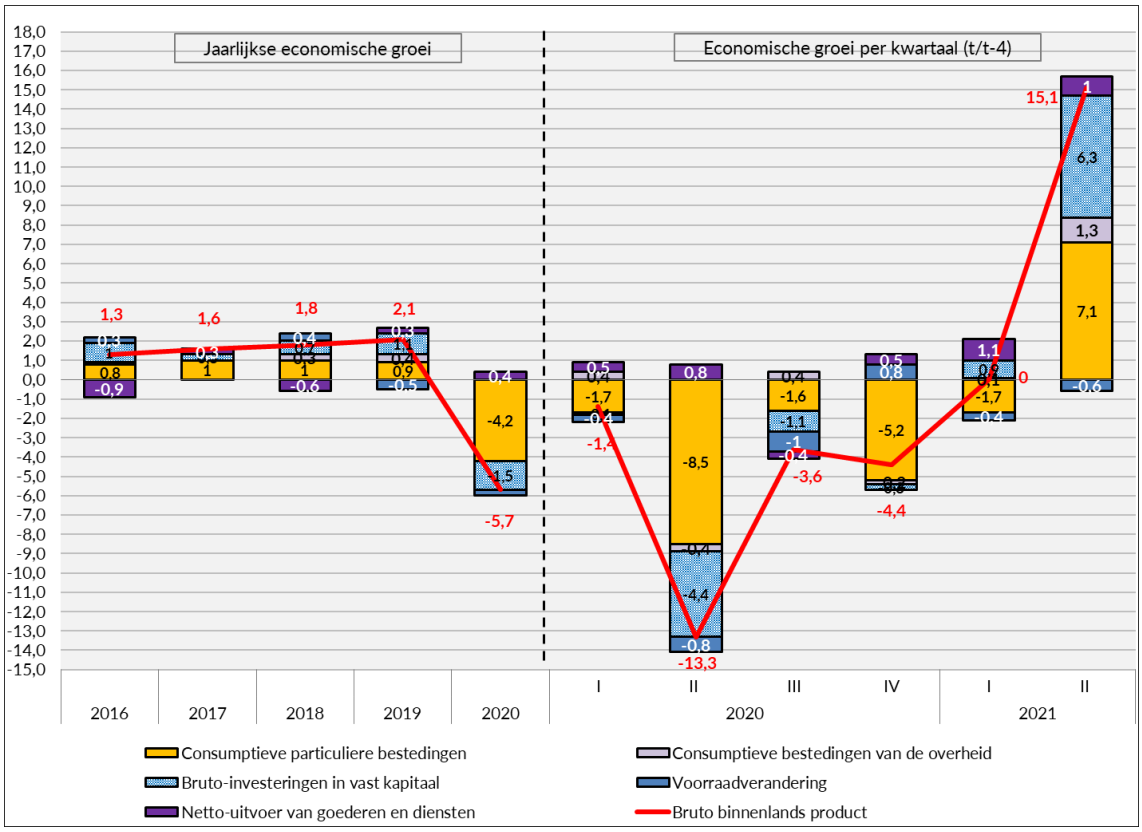

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In **2020** daalde de jaarlijkse groei van het bbp in België met 5,7 % op jaarbasis, door de COVID-19-pandemie, die de tijdelijke stillegging van verschillende economische activiteiten heeft veroorzaakt, vooral in de contacthandel, de horeca en de culturele sector in het algemeen. De Belgische regering heeft ook verschillende specifieke maatregelen genomen, zoals tijdelijke werkloosheid of het overbruggingsrecht voor zelfstandigen, enz., om te trachten zo veel mogelijk tewerkstelling te behouden. Ook zijn verscheidene moratoria ingesteld om ondernemingen te beschermen die vóór de crisis in een gezonde financiële situatie verkeerden. **De binnenlandse vraag, exclusief voorraden**, heeft de economische groei **in 2020** met 5,7 procentpunt doen dalen. Enerzijds heeft de **particuliere consumptie** sterk bijgedragen tot de daling van het bbp in 2020 (- 4,2 procentpunt), aangezien de huishoudens tijdens de crisis meer geneigd waren om uit voorzorg te sparen en omdat de activiteiten om hun inkomen uit te geven, beperkt waren. Anderzijds hebben de achteruitgang van de bedrijvigheid en de tijdelijke sluiting van bepaalde sectoren gewogen op het ondernemersvertrouwen en bijgevolg ook op hun investeringsbeslissingen. Daardoor droegen de **investeringen** 1,5 procentpunt bij aan de afname van de economische activiteit in 2020. De **overheidsuitgaven voor consumptie** leverden in 2020 geen bijdrage aan de groei. Aangezien de daling meer uitgesproken was voor de invoer dan voor de uitvoer, was de bijdrage van de **netto-uitvoer** aan de groei van het Belgische bbp in 2020 positief (+0,4 procentpunt), waarbij de handel de enige component is die de Belgische economische activiteit in 2020 ondersteunt.

Het bbp is jaar-op-jaar later in het **tweede kwartaal van 2021** voor het eerst sinds het uitbreken van de gezondheidscrisis met 15,1 % gegroeid, terwijl het bbp in het eerste kwartaal van 2021 vlak bleef. Opgemerkt zij dat die dubbelcijferige stijging van het bbp in het tweede kwartaal van 2021 niet verrassend is gezien de ineenstorting van de economische activiteit in het tweede

kwartaal van 2020, op het hoogtepunt van de gezondheidscrisis, toen tal van beperkende maatregelen van kracht waren.

De **binnenlandse vraag, exclusief voorraden**, heeft de economische groei in het tweede kwartaal van 2021 met 14,7 procentpunt gestimuleerd. Bovendien hebben alle componenten van de binnenlandse vraag, met uitzondering van de voorraden, actief bijgedragen tot de positieve ontwikkeling van het bbp. In het tweede kwartaal van 2021 heeft de particuliere consumptie 7,1 procentpunt aan de bbp-groei bijgedragen, terwijl dat in het voorgaande kwartaal nog 1,7 procentpunt was. Bovendien hebben de consumptieve overheidsbestedingen en de investeringen, terwijl hun bijdrage in het eerste kwartaal van 2021 al positief was, in het tweede kwartaal van 2021 ook positief bijgedragen tot de bbp-groei, met respectievelijk 1,3 en 6,3 procentpunt (tegen respectievelijk +0,1 en +0,9 procentpunt in het vorige kwartaal).

De **netto-uitvoer** heeft ook bijgedragen tot de groei van de economische activiteit in het tweede kwartaal van 2021 door een positieve bijdrage van 1 procentpunt aan de bbp-groei, na een grotere bijdrage in het eerste kwartaal van 2021 (+1,1 procentpunt). Alleen de bijdrage van de **veranderingen in voorraden** aan de groei was negatief in het tweede kwartaal van 2021 (-0,6 procentpunt, tegen een bijdrage van -0,4 procentpunt in het eerste kwartaal van 2021).

Hoewel de cijfers voor de eerste twee kwartaal van 2021 op het moment van schrijven nog steeds voorlopig zijn, lijkt de Belgische economie op de rand van herstel te staan. Verscheidene componenten van het bbp vertonen immers positieve tekenen, vooral nu de diverse nog van kracht zijnde beperkingen geleidelijk worden opgeheven. Door het gebruik van het Covid Safe Ticket kunnen ook enkele bijkomende beperkingen worden opgeheven en kan een groot aantal deelnemers aan evenementen worden toegelaten. Bovendien wordt de vaccinatiecampagne voortgezet, waardoor het op korte termijn mogelijk zou kunnen zijn de laatste beperkingen op te heffen. Volgens het Covid vaccinaties Dashboard heeft ongeveer 76,7 % van de Belgische bevolking (8.832.155 mensen) op 30 november 2021 een eerste dosis van het COVID-19-vaccin ontvangen, terwijl bijna 75,4 % (8.689.751 mensen) al twee doses van het vaccin heeft ontvangen, wat betekent dat ze tot op heden volledig gevaccineerd zijn. Er zij op gewezen dat de vaccinatiecampagne wordt voortgezet en dat een derde dosis vaccin, die als immuniteitsbooster dient, thans ook aan de bevolking wordt aangeboden. Natuurlijk zal het, zelfs als de situatie verbetert, nog enige tijd duren voordat de economie weer het niveau van voor de crisis heeft bereikt. Bovendien kan de stijging van het aantal besmettingen die in november werd vastgesteld, op korte termijn opnieuw op de Belgische economische activiteit wegen.

Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept

In miljard euro.

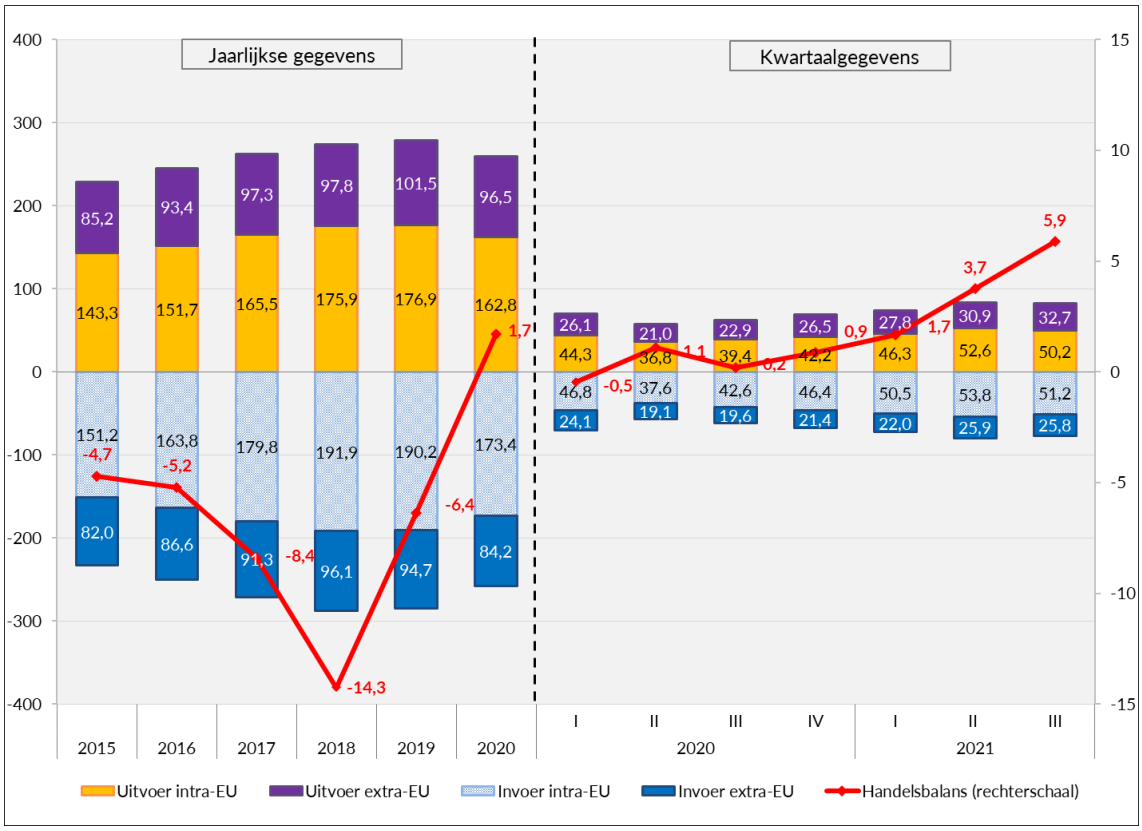

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

Volgens het nationaal concept[7] is de buitenlandse handel **in 2020** sterk verslechterd ten opzichte van 2019 door de wereldwijde economische recessie, waarbij de uitvoer van goederen met 6,9 % is gedaald en de invoer met 9,6 %. Niettemin verbeterde de handelsbalans in 2020 ten opzichte van 2019, door een meer uitgesproken daling van de invoer tegenover de uitvoer van goederen. Dat is het tweede jaar op rij waarin de handelsbalans is verbeterd. Die laatste laat een overschot zien van 1,7 miljard euro in 2020, tegen een tekort van 6,4 miljard euro in 2019, maar deze verbetering is het gevolg van een vertraging van de handel.

De totale **uitvoer** van goederen in waarde is in het **derde kwartaal van 2021** met 32,9 % gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2020 en bedraagt 82,9 miljard euro, tegenover 62,4 miljard euro in het derde kwartaal van 2020. Daarenboven zijn de uitvoercijfers voor het tweede en derde kwartaal van 2021 bijzonder hoog. Met het herstel van de wereldhandel heeft de uitvoer zich hersteld, nadat die in het tweede en derde kwartaal van 2020 scherp was gedaald. Die stijging is toe te schrijven aan zowel de uitvoer binnen de EU, die met 27,4 % in het derde kwartaal van 2021 op jaarbasis is gestegen, als de uitvoer buiten de EU, die in dezelfde periode met 42,3 % is toegenomen.

De Belgische **invoer** van goederen in waarde steeg ook fors in het derde kwartaal van 2021 jaar-op-jaar, toen de stijging 23,9 % bedroeg. Ze bedragen daarmee 77 miljard euro, tegen 62,2 miljard euro een jaar eerder, onder invloed van een stijging van zowel de invoer binnen de EU (+ 20,2 %) en de invoer buiten de EU (+ 31,9 %).

Dat resulteerde in een **overschot op de handelsbalans** in het derde kwartaal van 2021 (+5,9 miljard euro). Het saldo verbeterde ook ten opzichte van het vorige kwartaal (+3,7 miljard euro) en ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal van 2020 (+0,2 miljard euro).

[7] Het nationaal concept omvat alleen de invoer en uitvoer waarbij ingezetenen betrokken zijn. (Bron: NBB).

Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

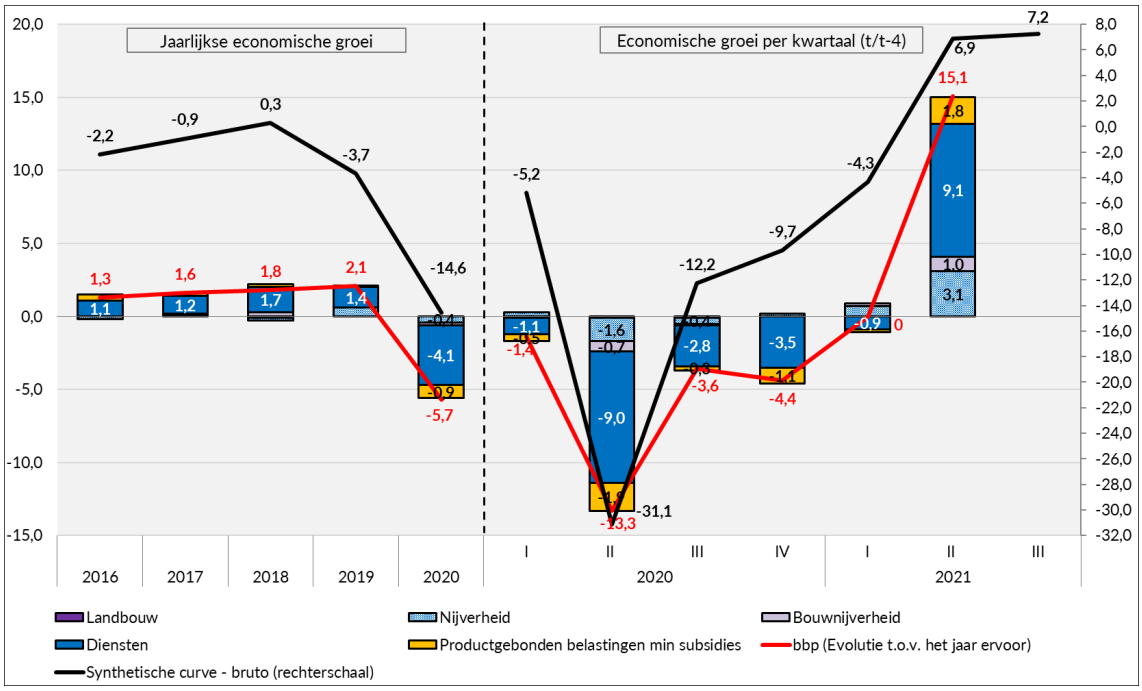

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In **2020** daalde de economische bedrijvigheid ten opzichte van 2019 met 5,7 % tegenover een stijging met 2,1 % in 2019.

Terwijl de **dienstensector** de voorbije jaren de belangrijkste motor van de economische groei was, werd die ook het meest getroffen door de inperkingsmaatregelen en is het dus logisch dat die in 2020 de grootste klap kreeg te verduren. Die sector droeg 4,1 procentpunt bij aan de daling van het bbp (tegenover een positieve bijdrage van 1,4 procentpunt in 2019). Terwijl de industrie de economische activiteit in 2019 ondersteunde (met een bijdrage van +0,6 procentpunt), nam de activiteit in de **verwerkende nijverheid** in 2020 af, met een bijdrage van 0,4 procentpunt aan de daling van de economische groei. De **bouwsector** heeft met 0,2 procentpunt ook bijgedragen aan de daling van de bbp-groei in 2020, terwijl die in 2019 neutraal was. De bijdrage van de **landbouw** aan de groei was in 2020 neutraal, zoals in 2019.

In het **tweede kwartaal van 2021** heeft de **verwerkende industrie (exclusief de bouw)** de economische activiteit met 3,1 procentpunt ondersteund, na een positieve bijdrage van 0,7 procentpunt in het vorige kwartaal.

Terwijl de **diensten** gedurende opeenvolgende kwartalen negatief bijdroegen aan de bbp-groei, keerden ze terug naar een positieve bijdrage in het tweede kwartaal van 2021, van een bijdrage van -0,9 procentpunt in het eerste kwartaal van 2021 tot een bijdrage van 9,1 procentpunt in het tweede kwartaal van 2021. Bovendien zijn diensten de belangrijkste motor van de bbp-groei in het tweede kwartaal van 2021 geweest.

Tot slot was de bijdrage van de **bouwsector** aan de groei van de economische activiteit in het eerste kwartaal van 2021 positief (+1 procentpunt), na een bijdrage van 0,2 procentpunt in het eerste kwartaal van 2021. De **landbouw** droeg in het tweede kwartaal van 2021 niet bij aan de economische groei, net als de drie voorgaande kwartalen.

Nadat het **ondernemersvertrouwen** in het tweede kwartaal van 2020 was ingestort door de onzekerheid van de COVID-19-pandemie, heeft het zich sindsdien geleidelijk hersteld. Het werd zelfs opnieuw positief in het tweede en derde kwartaal van 2021 en heeft zelfs het niveau van vóór de pandemie overschreden.

Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen

2015 = 100.

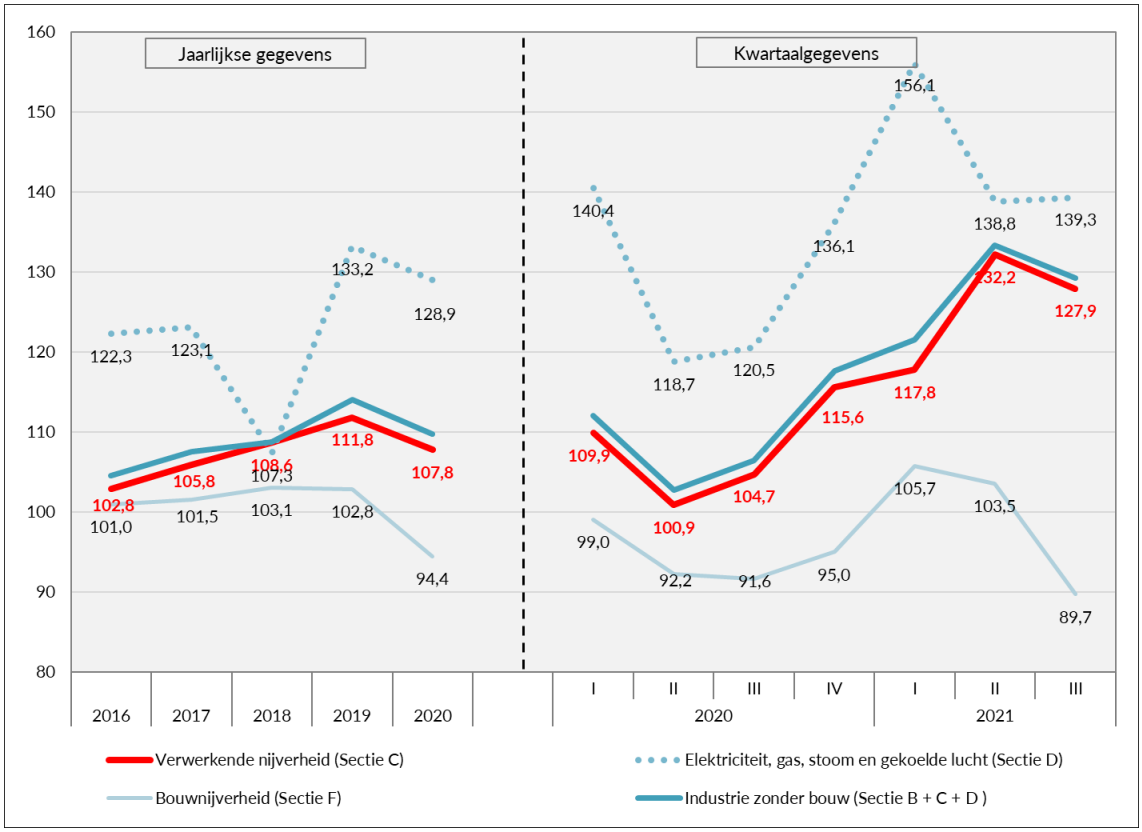

Bron: Statbel, indexcijfers per werkdag.

Door de gezondheidscrisis hebben alle hier onderzochte sectoren **in 2020** een ongunstig jaar gekend en hun productie jaar-op-jaar zien dalen. De sterkste daling deed zich voor in de bouwsector.

De productie in de **verwerkende nijverheid (sectie C)** is in het laatste kwartaal van 2020 teruggekeerd naar een positieve groei (+1,4 % j-o-j), waarmee het niveau van vóór de crisis is hersteld. Die groei versnelde daarna en steeg in het tweede kwartaal van 2021 met 31 % j-o-j. Die sterke productiestijging in het tweede kwartaal van 2021 is niet verrassend, gezien het lage vergelijkingsniveau na de zeer scherpe daling een jaar eerder, midden in de eerste beteugeling en de invoering van strenge overheidsmaatregelen, waaronder de stopzetting van diverse activiteiten die als niet-essentieel werden beschouwd. In het derde kwartaal van 2021 is deze productiegroei vertraagd tot 22,2 %.

Na verscheidene kwartalen van dalingen is de productie **van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (sectie D)** in 2021 beginnen groeien. In het eerste kwartaal van 2021 bedroeg de productiegroei 11,2 % op jaarbasis, oplopend tot 16,9 % in het tweede kwartaal van 2021 en 15,6 % in het derde kwartaal van 2021. Terwijl de productie in 2021 het niveau van voor de crisis ruimschoots heeft overschreden, wordt het verschil kleiner in het derde kwartaal van 2021, waar hetzelfde niveau als in het derde kwartaal van 2019 wordt waargenomen.

Ten slotte is de activiteit in de **bouwnijverheid (sectie F)** in het eerste kwartaal van 2021 toegenomen (+6,8 % j-o-j), waarmee zes kwartalen van opeenvolgende dalingen werden onderbroken. In het tweede kwartaal van 2021 steeg de productie in deze sector opnieuw (+12,3 % j-o-j), om vervolgens in het derde kwartaal van 2021 te dalen. Hoewel de bouwproductie in het eerste kwartaal van 2021 haar niveau van vóór de crisis leek te herstellen (+1,5 % ten opzichte van het eerste kwartaal van 2019), werden de daaropvolgende kwartalen gekenmerkt door lagere niveaus. Verwacht wordt dat de recente, met het weer samenhangende, gebeurtenissen de komende kwartalen opwaartse druk op de sector zullen uitoefenen.

Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen

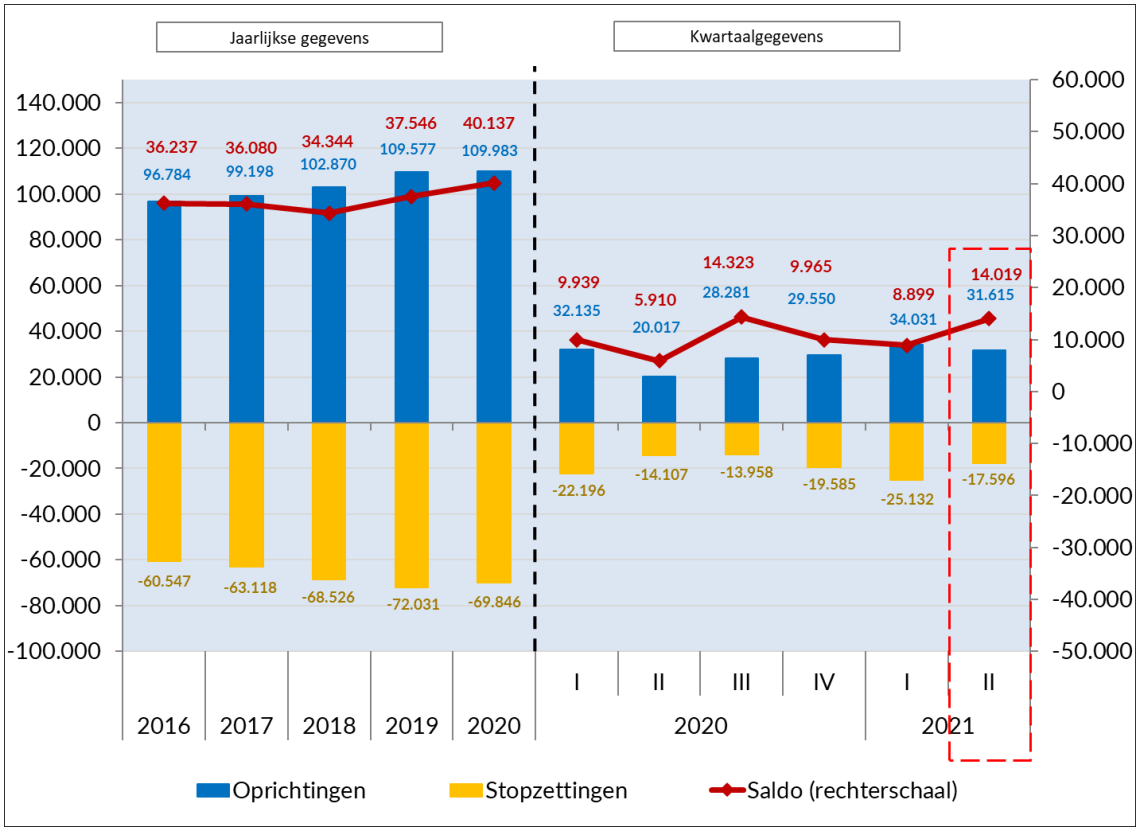

Bron: Statbel.

In **2020** vertoonde de **ondernemingsdemografie** een gunstige ontwikkeling ten opzichte van 2019 wat betreft de startende ondernemingen, maar ook wat betreft de beëindigde ondernemingen. De oprichting van nieuwe ondernemingen is dus licht gestegen met 0,4 %, terwijl de stopzettingen met 3,0 % zijn gedaald. Met een nettosaldo van 40.137 ondernemingen in 2020, 2.591 meer dan in 2019, is het nettosaldo van "oprichtingen en beëindigingen" dus positief.

In het **tweede kwartaal** van 2021 werden 31.615 **nieuwe bedrijven** opgericht, 11.598 meer dan in het overeenkomstige kwartaal van 2020. Van die nieuwe ondernemingen betrof 88,6 % nieuwe investeringen (waarvan 48,5 % natuurlijke personen en 40,1 % rechtspersonen) en 11,4 % herinvesteringen (waarvan 9,8 % natuurlijke personen en 1,6 % rechtspersonen).

Daarnaast staakten 17.596 **ondernemingen hun activiteiten** in het tweede kwartaal van 2021 (waarvan 63,5 % natuurlijke personen en 36,5 % rechtspersonen), 3.489 meer dan in het tweede kwartaal van 2020.

In het tweede kwartaal van 2021 is het saldo van "**oprichtingen en stopzettingen**" dus positief en bedraagt het 14.019 ondernemingen, waarvan er 51,5 % natuurlijke personen en 48,5 % rechtspersonen zijn. Dit saldo van "oprichtingen-stopzettingen" is met 8.109 eenheden gestegen in vergelijking met het overeenkomstige kwartaal van 2020 (+137,2 %).

Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad

In %.

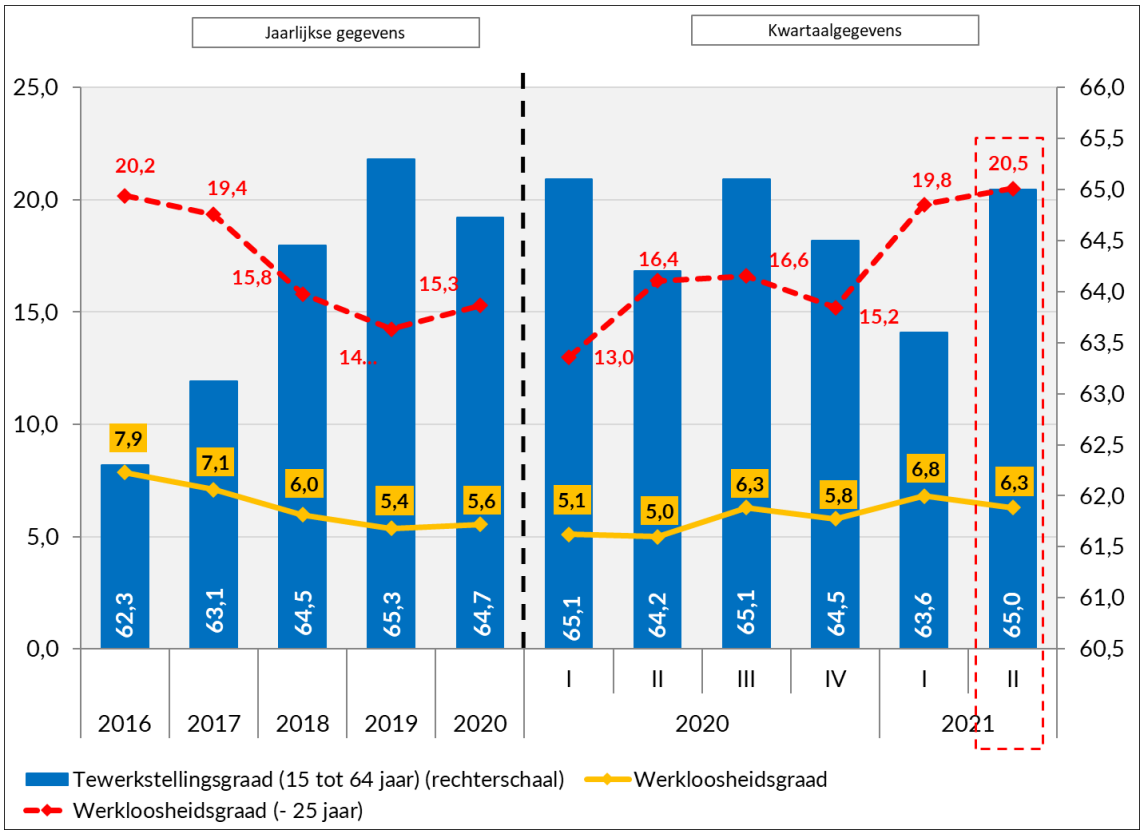

Bron: Eurostat.

De coronaviruspandemie die de wereldeconomie in 2020 heeft getroffen, is niet zonder gevolgen gebleven voor de tewerkstelling. De regering heeft echter verschillende maatregelen genomen, zoals tijdelijke werkloosheid en het recht op overgang voor zelfstandigen, om te proberen de tewerkstelling zoveel mogelijk in stand te houden.

Niettemin vertonen alle geanalyseerde indicatoren op jaarbasis een ongunstige ontwikkeling in 2020. **De arbeidsparticipatie bedroeg** 64,7 % in 2020, 0,6 procentpunt lager dan in 2019. **De jeugdwerkloosheid** is in 2020 gestegen tot 15,3 %, een stijging met 1 procentpunt ten opzichte van 2019, en **de totale werkloosheid** (bruto gegevens) is in 2020 met 0,2 procentpunt gestegen tot 5,6 %.

De voor heel 2020 waargenomen verslechtering van de werkloosheidscijfers heeft zich ook in het **tweede kwartaal van 2021** voortgezet ten opzichte van dezelfde periode in 2020. Zo is het **werkloosheidspercentage voor jongeren onder 25 jaar** gestegen van 16,4 % in het tweede kwartaal van 2020 tot 20,5 % in het tweede kwartaal van 2021 (+4,1 procentpunten) en het **totale werkloosheidspercentage** van 5 % naar 6,3 % voor dezelfde referentieperiode (+1,3 procentpunt).

Omgekeerd is de arbeidsparticipatie in het tweede kwartaal van 2021 verbeterd van 64,2 % in het tweede kwartaal van 2020 tot 65 %, een stijging met 0,8 procentpunt.

Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)

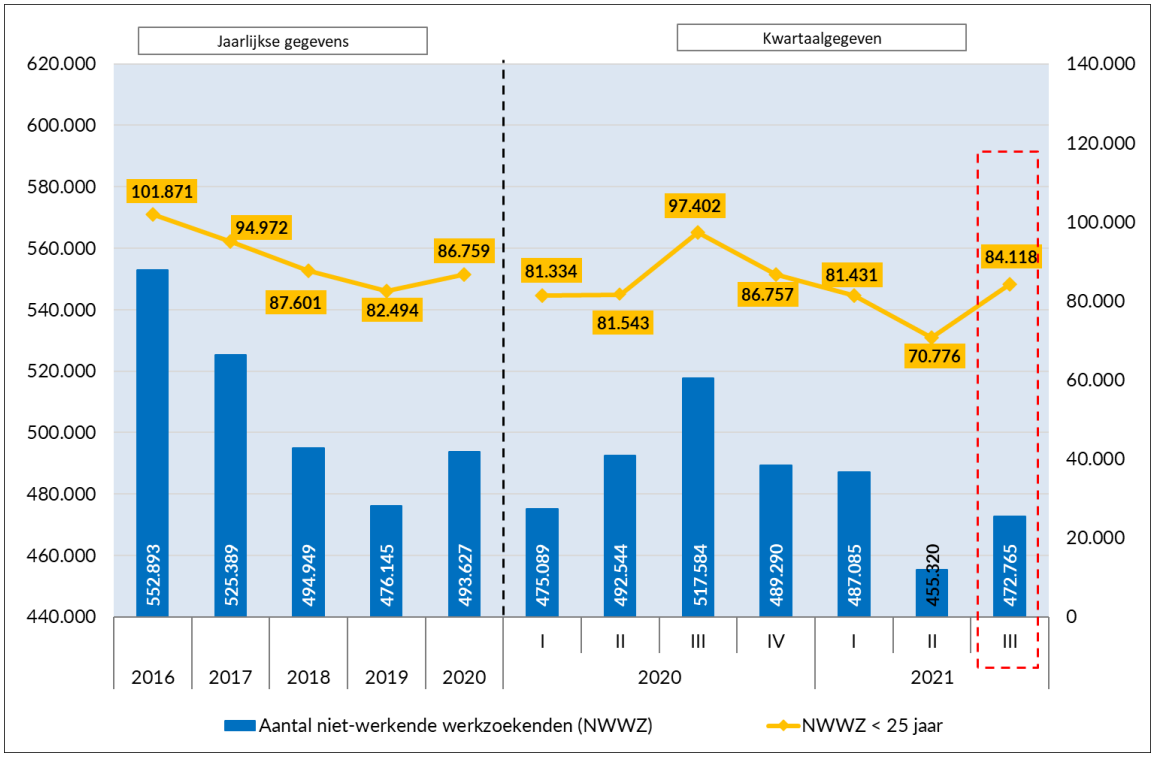

Bron: RVA.

In 2020 heeft het aantal **werkloze werkzoekenden (WWZ)** zich ongunstig ontwikkeld ten opzichte van 2019, met een stijging van 3,7 % tot 493.627 eenheden. Hetzelfde geldt voor het aantal **WWZ jonger dan 25 jaar**, dat met 5,2 % is gestegen tot 86.759 eenheden.

Daarentegen bevestigt het derde kwartaal van 2021 de in het eerste kwartaal van 2021 waargenomen neerwaartse trend voor het aantal **werkloze werkzoekenden (WWZ)** en het aantal **werklozen onder de 25 jaar** op jaarbasis. Zo waren er in het **derde kwartaal van 2021** 472 765 IWD's, een daling met bijna 8,7 % j-o-j, en 84 118 werklozen onder de 25 jaar, 13,6 % minder dan een jaar eerder.

Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote aggregaten

HICP in % en bijdrage in procentpunt.

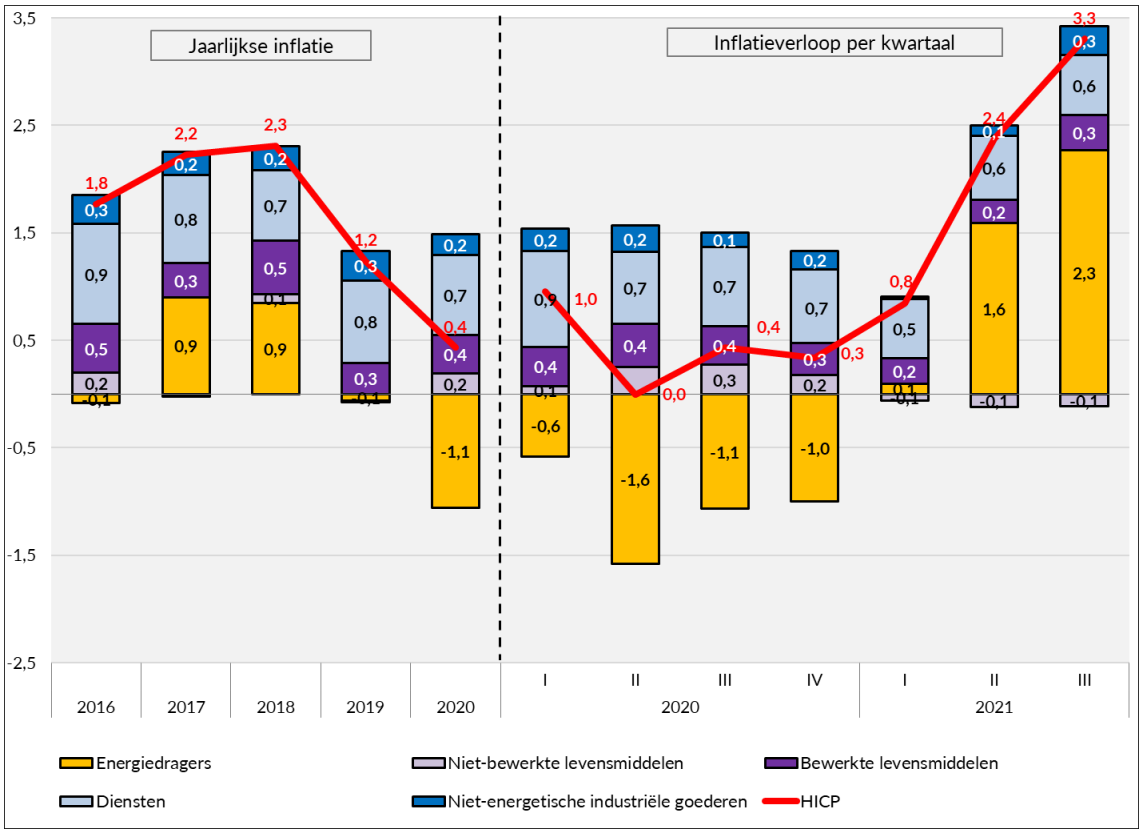

Bron: Statbel.

Door een verdere versnelling van de energieprijzen is de **HICP-inflatie in het tweede en derde kwartaal van 2021** fors gestegen, van 0,8 % in het eerste kwartaal van 2021 tot 2,4 % in het tweede kwartaal van 2021 en 3,3 % in het derde kwartaal.

De consumentenprijzen voor **onbewerkte voedingsmiddelen** zijn in het tweede kwartaal van 2021 met 3,1 % gedaald en in het tweede kwartaal met 2,8 %. Wegens hun matige gewicht in het consumptiepakket bleef hun bijdrage tot de totale inflatie in beide onderzochte kwartalen evenwel beperkt tot -0,1 procentpunt. Dat is de enige productgroep die gedurende die twee kwartalen een negatieve invloed heeft gehad op de inflatie.

Na in het tweede kwartaal van 2021 te zijn vertraagd tot 1,1 %, zijn de consumentenprijzen voor **bewerkte voedingsmiddelen** in het tweede kwartaal van 2021 versneld tot 1,7 %, waardoor zij 0,3 procentpunt hebben bijgedragen aan de totale inflatie in het derde kwartaal van 2021 (tegen een bijdrage van 0,2 procentpunt aan de totale inflatie in het tweede kwartaal van 2021).

Omgekeerd droegen de **diensten**, die zowel in het tweede als in het derde kwartaal van 2021 een inflatie van 1,4 % kenden, in beide kwartalen 0,6 procentpunt aan de totale inflatie bij doordat zij een groot gewicht in de consumptieportefeuille hadden (meer dan 40 %).

De vierde productgroep, **niet-energetische industriële goederen**, zag het tempo van de prijsstijgingen in het derde kwartaal van 2021 verder versnellen, van 0,1 % in het eerste kwartaal van 2021 tot 0,4 % in het tweede kwartaal van 2021 en 1 % in het derde kwartaal van 2021. Hierdoor bedraagt de bijdrage van deze productgroep aan de totale inflatie in het tweede kwartaal van 2021 0,1 procentpunt en 0,3 procentpunt in het derde kwartaal van 2021.

De categorie van de **energiedragers** ten slotte, die sterk werd beïnvloed door de ineenstorting van de olieprijzen op de wereldmarkten in 2020 als gevolg van de economische en gezondheidscrisis, kent nu een duidelijk prijsherstel in de loop van 2021. Na een negatieve inflatie in 2020 en een eerste stijging van 0,4 % in het eerste kwartaal van 2021, steeg de prijs van deze productcategorie met 18,3 % in het tweede kwartaal van 2021 en met 24,6 % in het derde kwartaal van 2021. Die

versnelling draagt 1,6 procentpunt bij aan de totale inflatie in het tweede kwartaal van 2021 en 2,3 procentpunt in het derde kwartaal van 2021. Die versnelling alleen al is goed voor twee derde van de totale inflatie in elk geanalyseerd kwartaal.

3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer

	2010	2015	2016	2017	2018	2019
EU28	15,5%	15,6%	15,9%	15,8%	15,7%	15,9%
Rusland	3,4%	2,7%	2,5%	2,8%	3,1%	n.a.
VS	11,0%	11,8%	12,0%	11,5%	11,3%	11,4%
China	13,6%	17,9%	17,3%	16,9%	16,9%	17,4%
Japan	6,7%	4,9%	5,3%	5,2%	5,0%	4,9%
India	1,9%	2,1%	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%

Bron: Eurostat.

Het aandeel van de **Europese Unie** (EU28) in de werelduitvoer is licht gestegen **tussen 2010 en 2019**, net als dat van de **Verenigde Staten** en **India**. **Japan** volgt het omgekeerde pad, met een dalend relatief aandeel in de werelduitvoer, van 6,7 % in 2010 naar 4,9 % in 2019. Op de lange termijn is het aandeel van **China** in de wereldexport sterk gestegen, terwijl dat van **Rusland** gedaald is.

Tussen 2018 en 2019 hebben de Europese Unie, de Verenigde Staten en China een zeer lichte stijging van het aandeel van hun uitvoer in de werelduitvoer gekend, terwijl Japan een zeer lichte daling heeft gekend. Gegevens voor Rusland van 2019 zijn nog niet beschikbaar.

Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wereld (alle entiteiten)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Europese Unie (27 landen)	62,7%	61,9%	63,0%	64,3%	63,5%	62,8%
Overige Europese landen	12,2%	12,3%	12,0%	11,2%	10,9%	10,9%
Verenigd Koninkrijk	*7,9%*	*7,6%*	*7,2%*	*6,6%*	*6,1%*	*6,0%*
Turkije	1,2%	1,2%	1,3%	1,2%	1,1%	1,4%
Afrika	2,8%	2,7%	2,7%	2,7%	2,8%	2,9%
Amerika	*8,1%*	*8,9%*	*8,1%*	*8,5%*	*10,3%*	*11,4%*
Verenigde Staten	5,8%	6,7%	5,7%	5,8%	7,5%	8,8%
Azie	*12,3%*	*12,8%*	*12,5%*	*11,1%*	*10,7%*	*10,7%*
China	*2,0%*	*2,2%*	*2,4%*	*1,9%*	*2,0%*	*2,6%*
India	*3,2%*	*3,2%*	*2,9%*	*2,7%*	*2,2%*	*1,6%*
Japan	*0,8%*	*1,1%*	*1,0%*	*0,9%*	*1,1%*	*1,0%*
Australië en Oceanië	0,6%	0,6%	0,6%	0,9%	0,6%	0,6%
Overige	1,4%	0,8%	1,1%	1,4%	1,2%	0,7%

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

De **Europese Unie** (met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk) vormt de **voornaamste bestemming van de Belgische uitvoer van goederen**, met een aandeel van 62,8 % in 2020. Dat is 0,7 procentpunt minder dan in 2019. Het aandeel van de **overige Europese landen** is in 2020 stabiel gebleven, met het laagste resultaat over de observatieperiode, net zoals in 2019. Het aandeel van het **Verenigd Koninkrijk** in de Belgische uitvoer van goederen is sinds 2015 elk jaar gedaald, en is in 2020 met 0,1 procentpunt gedaald. Na een verbetering in 2016 is het aandeel van **Azië** in de Belgische uitvoer van goederen daarna ook verzwakt, terwijl het in 2020 stabiel is gebleven. Het aandeel van **India** in de Belgische uitvoer is tussen 2015 en 2020 gehalveerd tot 1,6 %, wat een verklaring zou kunnen zijn voor het afzwakken van het gewicht van Azië in de

Belgische uitvoer in 2020 in vergelijking met 2015. Anderzijds is het aandeel van **Amerika**, met uitzondering van 2017, tijdens de observatieperiode gestegen (+1,1 procentpunt in 2020 in verband met 2019). Dat is voornamelijk dankzij de **Verenigde Staten** (+1,3 procentpunt in 2020). Ten slotte wordt bij de handelsstromen met **Afrika** en **Australië** een quasi stabiel aandeel tegenover 2015 waargenomen.

Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2020

In miljard euro.

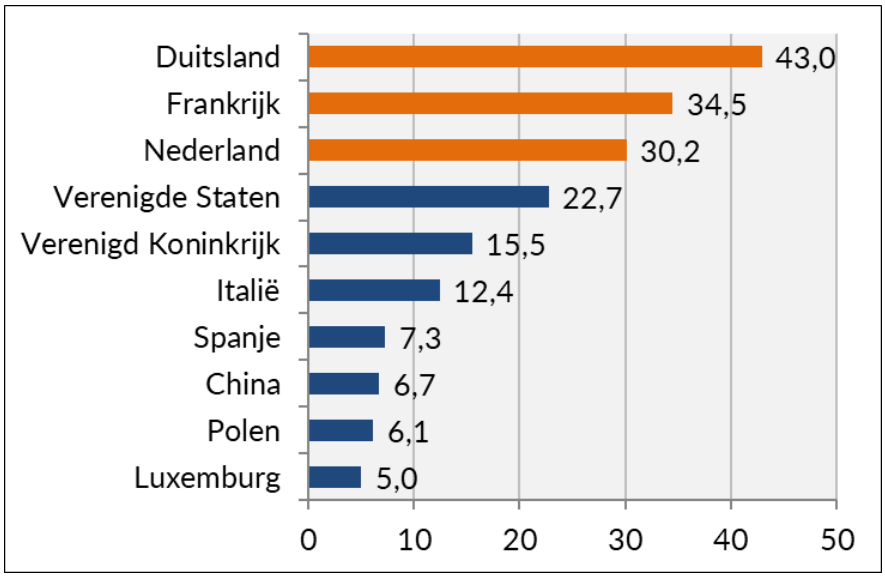

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2020 is **Duitsland** de grootste handelspartner van België wat de uitvoer betreft, met 43 miljard euro, gevolgd door **Frankrijk** met 34,5 miljard euro en **Nederland** met 30,2 miljard euro. Samen waren die drie landen goed voor 41,5 % van de Belgische uitvoer.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 5e plaats, met ongeveer 15,5 miljard euro aan Belgische uitvoer naar dat land, wat eveneens 6 % van de totale Belgische uitvoer vertegenwoordigt.

Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goedereninvoer in 2020

In miljard euro.

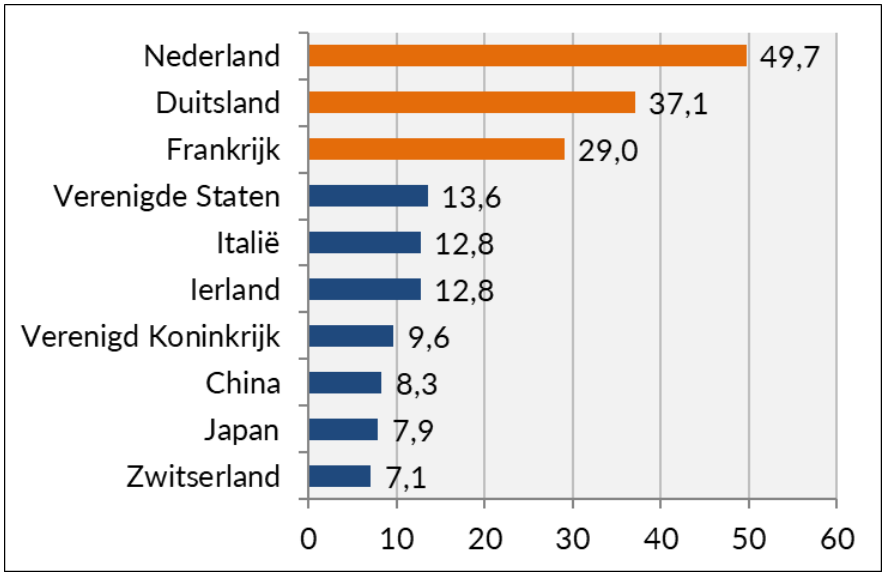

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2020 zijn de drie voornaamste handelspartners van België dezelfde, zowel voor de invoer van goederen als die voor de uitvoer, hoewel hun volgorde verschilt. De grootste leverancier van de Belgische markt is **Nederland**, met 49,7 miljard euro, gevolgd door **Duitsland** met 37,1 miljard euro en **Frankrijk** met 29 miljard euro. Samen waren die landen goed voor 45 % van de Belgische goedereninvoer in 2020.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 7e plaats van België voor zijn invoer van goederen in 2020. Het Verenigd Koninkrijk stond echter nog op de 5e plaats in 2017. Het Verenigd Koninkrijk leverde in 2020 goederen aan België voor een bedrag van 9,6 miljard euro, wat 3,7 % van de Belgische goedereninvoer representeert.

Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenuitvoer in 2020

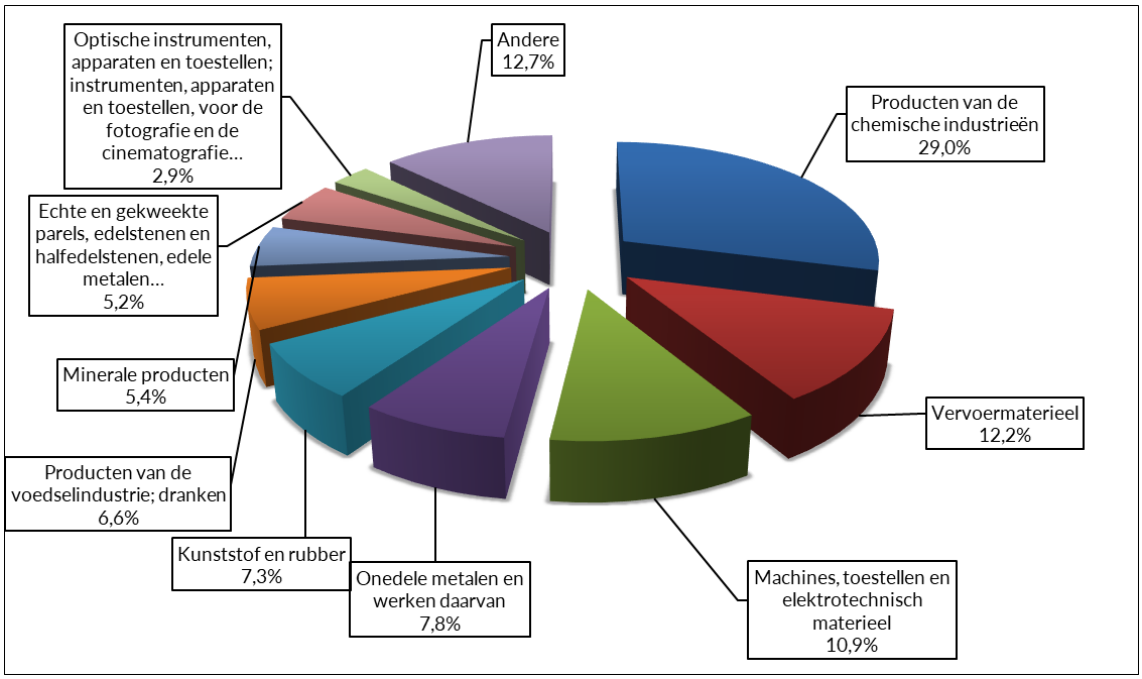

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2020 domineerden voornamelijk vier sectoren de Belgische uitvoer. Het gaat om:

- **chemische producten** (29 %; 75,2 miljard euro),
- **voertuigen en vervoermaterieel** (12,2 %; 31,7 miljard euro),
- **machines en elektrotechnisch toestellen** (10,9 %; 28,2 miljard euro),
- **onedele metalen** (7,8 %; 20,2 miljard euro).

Samen waren die vier sectoren goed voor meer dan de helft van de totale Belgische uitvoer (59,8 %).

Focus: Handelsstromen tussen België en Zuid-Korea in 2020

Grafiek 15. Uitvoer naar Zuid-Korea in 2020

In miljoen euro.

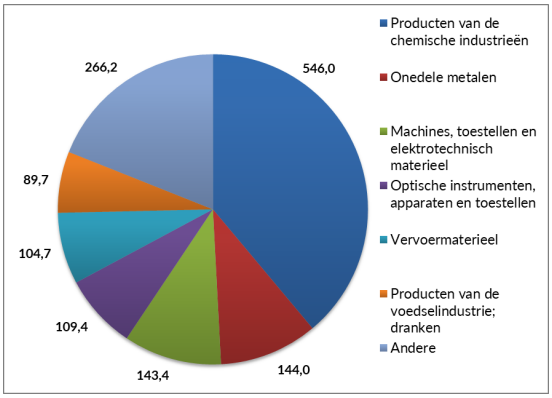

Bron: NBB (nationaal concept).

Grafiek 16. Invoer vanuit Zuid-Korea in 2020

In miljoen euro.

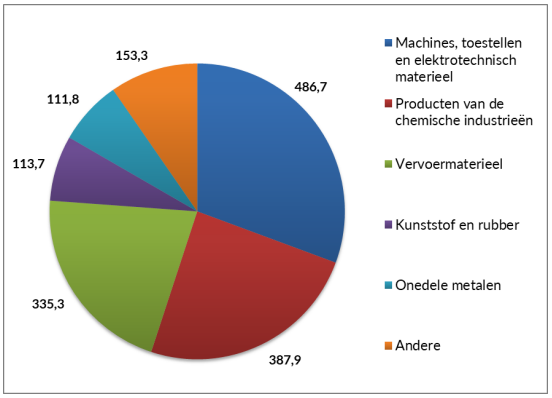

Bron: NBB (nationaal concept).

De voornaamste uitgevoerde goederen naar Zuid-Korea vanuit België in 2020 waren de **chemische producten**. De totale uitvoerwaarde hiervan bedroeg 546 miljoen euro. Dat vertegenwoordigde een aandeel van 38,9 % van de totale Belgische uitvoer naar Zuid-Korea.

De belangrijkste producten die België in 2020 uit Zuid-Korea heeft ingevoerd, zijn **machines en elektrotechnisch materieel wat** goed is voor 486,7 miljoen euro, of 30,6 % van de totale Belgische invoer uit Zuid-Korea voor dat jaar.

De uitvoer van **onedele metalen** zijn de tweede belangrijkste Belgische uitvoerproducten naar Zuid-Korea, gevolgd door die van **machines en elektrotechnisch materieel** wat goed is voor respectievelijk 144 miljoen euro en 143,4 miljoen euro, of 10,3 % en 10,2 % van de Belgische uitvoer naar Zuid-Korea.

Chemische producten zijn de tweede belangrijkste producten die België in 2020 uit Zuid-Korea heeft ingevoerd, namelijk 387,9 miljoen euro of 24,4 % van de totale Belgische invoer uit dat land. De invoer van vervoermaterieel is ook belangrijk en bedraagt 335,3 miljoen euro, of 21,1 % van de Belgische invoer uit Zuid-Korea.

Samen vertegenwoordigde de uitvoer van **chemische producten, onedele metalen en machines en elektrotechnisch materieel** bijna twee derde van de totale Belgische uitvoer naar Zuid-Korea in 2020 (59,4 %).

Samen is de invoer van **machines en elektrotechnisch toestellen**, **chemische producten** en **vervoermaterieel** goed voor meer dan drie kwart van de Belgische invoer uit Zuid-Korea in 2020 (76,2 %).

4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie (27 landen)

Grafiek 17. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone

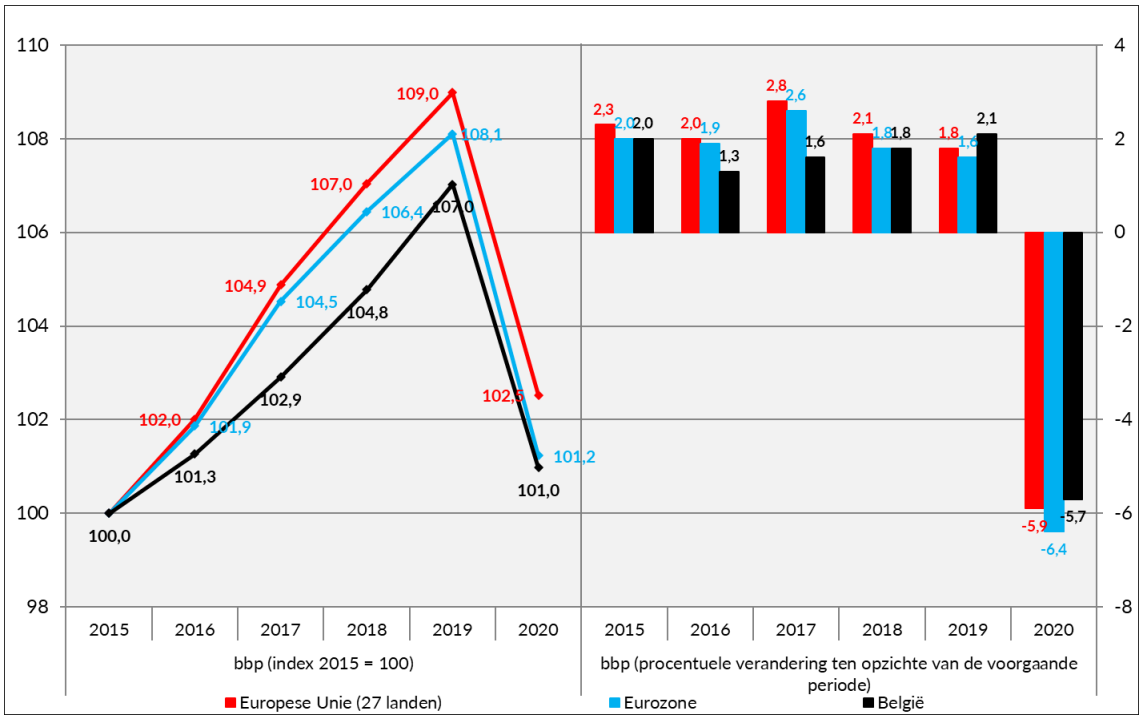

Bron: Eurostat.

Tussen 2015 en 2018 is het bbp in België trager gegroeid dan in de eurozone en de Europese Unie[8].

In 2019 vertraagde de groei van het bbp in de Europese Unie en de eurozone, terwijl die in België versnelde. Bovendien was de Belgische economische groei met 2,1 % hoger dan die van de eurozone en de Europese Unie.

Door de **COVID-19-pandemie** is het bbp in 2020 in de drie geanalyseerde regio's echter fors gedaald, met ongeveer 5,9 % voor de Europese Unie, 6,4 % voor de eurozone en 5,7 % voor België.

Bijgevolg daarvan bedroeg het bbp in 2020 respectievelijk 456,9 miljard euro voor **België** (tegenover 478,2 miljard in 2019), 11.400,4 miljard euro voor de **eurozone** (tegenover 11.982,7 miljard euro in 2019) en 13.393,7 miljard euro voor de **Europese Unie** (tegenover 14.015,6 miljard euro in 2019).

[8] Waar de Europese Unie wordt genoemd, wordt de Europese Unie van 27 landen bedoeld, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk door de Brexit. Daarom is het VK voor de gehele waarnemingsperiode buiten beschouwing gelaten om een reeksbreuk te voorkomen.

Grafiek 18. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw

Index 2015 = 100.

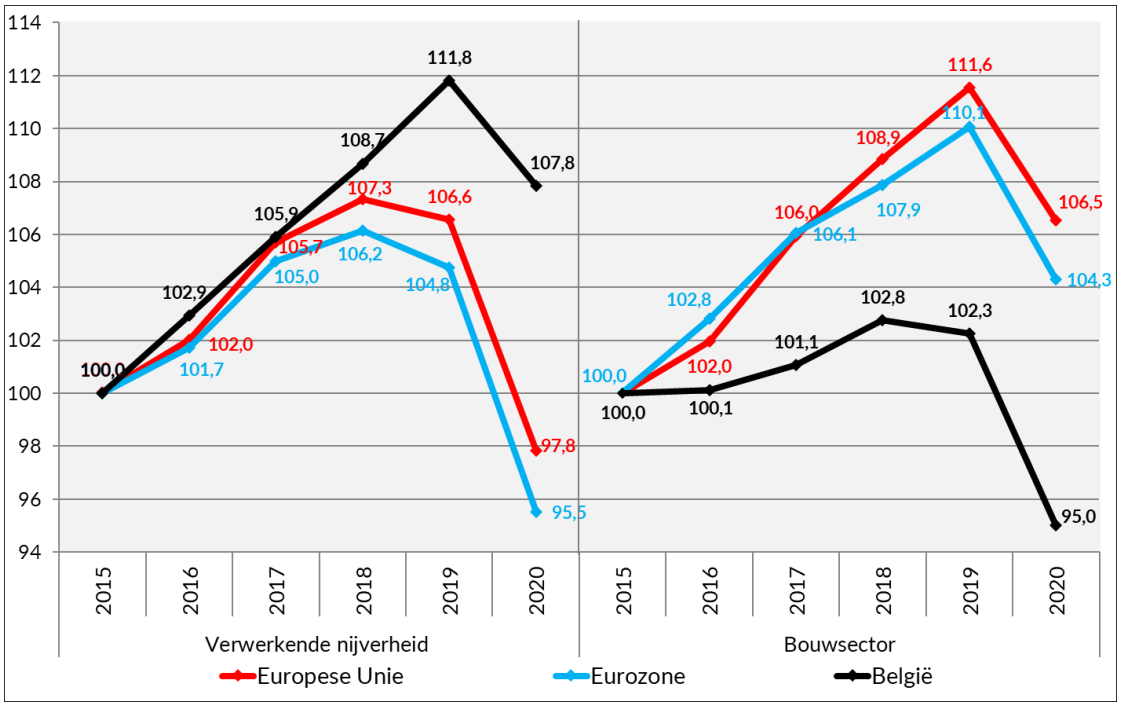

Bron: Eurostat.

De stijgende trend van de **productie** in de **verwerkende nijverheid** is in 2020 in België tot stilstand gekomen, een jaar later dan voor de eurozone en de Europese Unie, een jaar later dan voor de eurozone en de Europese Unie. De daling is echter iets minder uitgesproken in België dan in de andere twee zones.

De **productie** in de **bouwsector** is in 2020 in alle drie onderzochte zone sterk teruggelopen, hoewel de daling in België groter was.

Grafiek 19. Bevolking en tewerkstelling

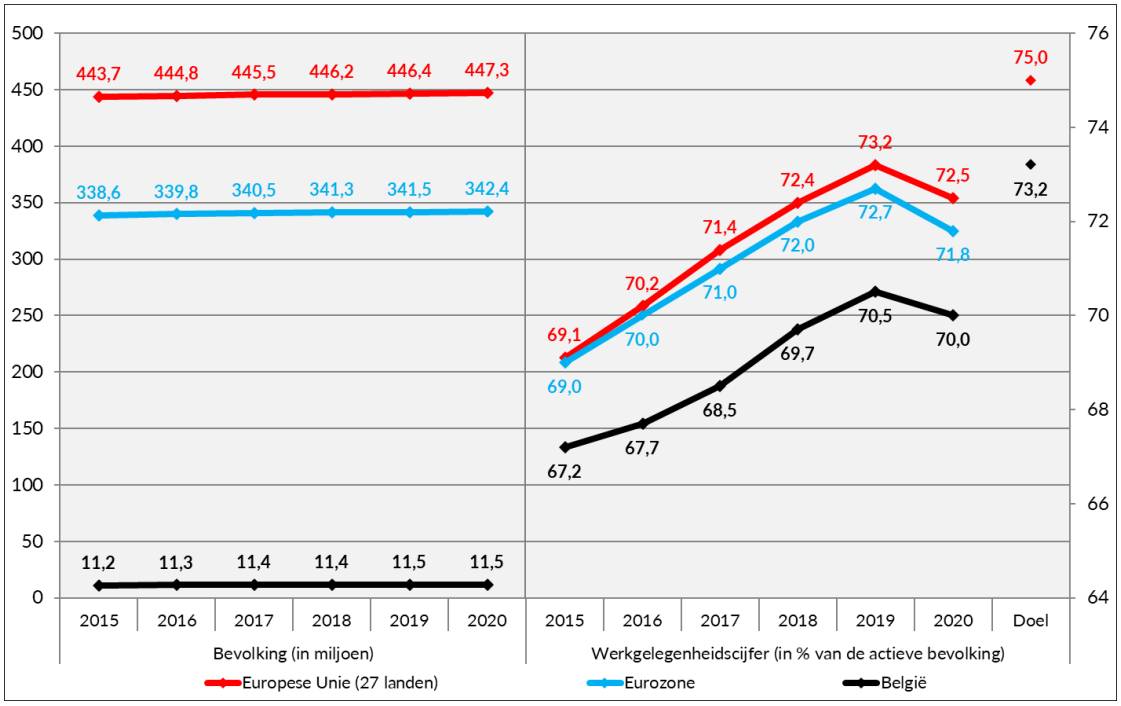

Bron: Eurostat.

Met 11,5 miljoen inwoners op 1 januari 2020 vertegenwoordigt de **Belgische bevolking** 3,4 % van de bevolking van de eurozone (342,4 miljoen inwoners) en 2,6 % van die van de Europese Unie (447,3 miljoen inwoners).

Met een **werkgelegenheidsgraad** van 70 % in 2020 blijft België niet alleen onder het gemiddelde van de eurozone (71,8 %) en de Europese Unie (72,5 %). Het heeft dus niet het doel bereikt dat het zichzelf voor 2020 had gesteld in het kader van de Europa 2020-strategie (73,2 %).

Grafiek 20. Werkloosheidsgraad

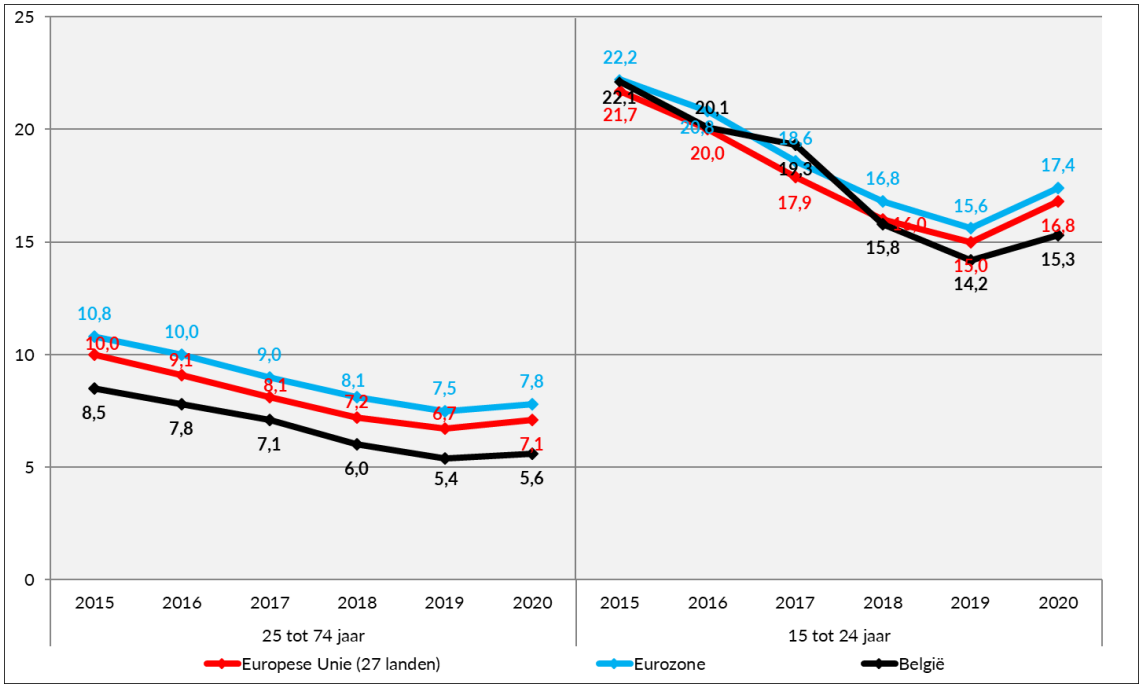

Bron: Eurostat.

In 2020 is de **werkloosheidsgraad voor de 25-74**-jarigen in België voor het eerst gestegen, na vier opeenvolgende dalingen tijdens de observatieperiode, tot 5,6 %. Hetzelfde geldt ook voor de eurozone en de Europese Unie, maar de stijging was iets sterker in de eurozone en in de Europese Unie dan in België. In vergelijking met 2019 is de werkloosheidsgraad dus gestegen met 0,4 procentpunt in de Europese Unie, met 0,3 procentpunt in de eurozone en met 0,2 procentpunt in België.

Net als bij de werkloosheidsgraad voor de 25-74-jarigen is er ook bij de **jeugdwerkloosheid (15-24 jaar)** een trendbreuk in 2020. Zo stijgt de jeugdwerkloosheid in België met 1,1 procentpunt tot 15,3 % in 2020 ten opzichte van 2019, Voor het derde opeenvolgende jaar is de jeugdwerkloosheid in België lager dan die in de Europese Unie.

Die trendbreuk geldt ook voor de eurozone en de Europese Unie, die een **jeugdwerkloosheid** (15-24 jaar) van respectievelijk 17,4 % en 16,8 % lieten optekenen in 2020. Ten opzichte van 2019 was de verslechtering van die jeugdwerkloosheidsgraad groter in de eurozone en de Europese Unie dan in België: die nam in 2020 toe met 1,8 procentpunt in zowel de eurozone als de Europese Unie en met 1,1 procentpunt in België.

Grafiek 21. Inflatie

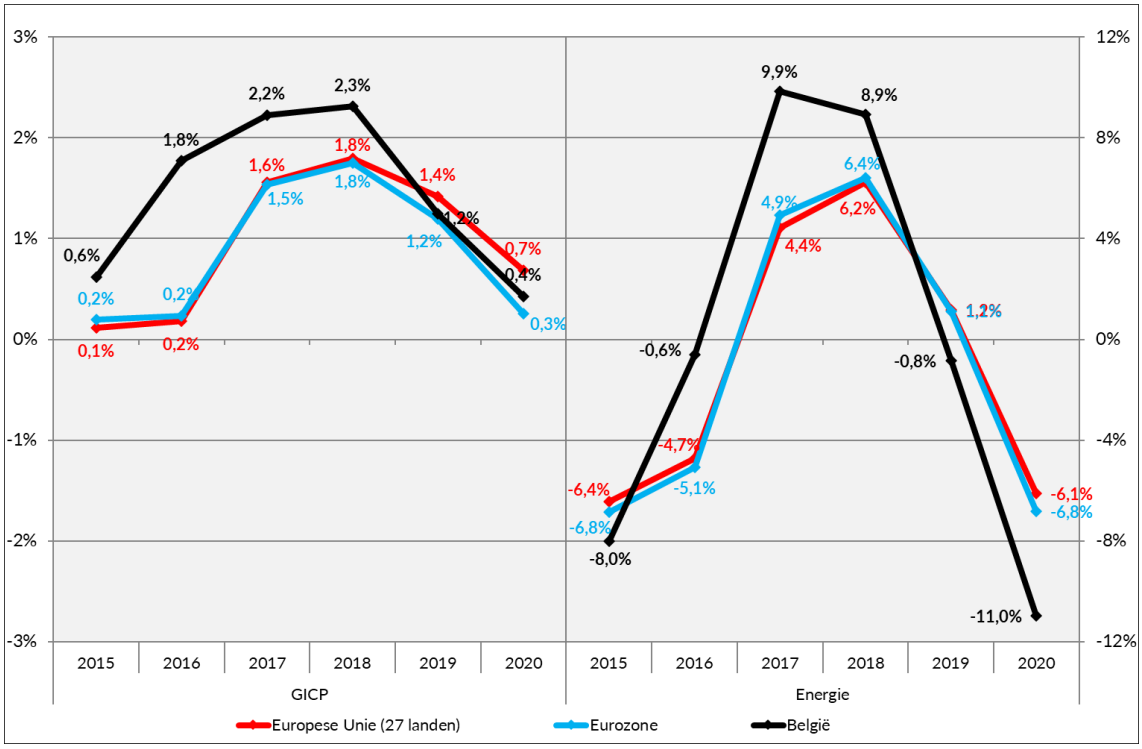

Bron: Eurostat.

De **inflatie** is zowel in België als in de eurozone en de Europese Unie in 2020 voor het tweede jaar op rij vertraagd. Met 0,4 % is de inflatie in België lager dan in de Europese Unie (0,7 %) maar iets hoger dan in de eurozone (0,3 %).

Hoewel de **energieprijzen** in 2020 in alle drie de onderzochte zones zijn gedaald, was de daling in België uitgesprokener.

5. Macro-economische vooruitzichten

De daling van de mondiale economische activiteit in 2020 is te wijten aan de COVID-19-pandemie. Hoewel de economie in 2021 tekenen van herstel vertoont, met name dankzij de vooruitgang bij de vaccinatiecampagnes en de opheffing van de inperkingsmaatregelen, zou het verschijnen van nieuwe varianten de economische activiteit opnieuw kunnen vertragen. Daarom wordt nu een derde dosis van het vaccin, dat dient als immuniteitsbooster, aan de Belgische bevolking aangeboden.

Tabel 3. Bbp-groeivooruitzichten in de internationale omgeving

In %.

Internationale omgeving	2018	2019	2020	2021 (r)	2022 (r)
Wereld	3,6	2,8	-3,4	5,7	4,5
Verenigde Staten	2,9	2,3	-3,4	5,8	4,5
China	6,7	6,0	2,3	7,9	5,3
Eurozone	1,8	1,6	-6,4	5,0	4,3
Duitsland	1,1	1,1	-4,6	2,7	4,6
Frankrijk	1,9	1,8	-7,9	6,5	3,8
Nederland	2,4	2,0	-3,8	4,0	3,3
Verenigd Koninkrijk	1,7	1,7	-9,7	6,9	4,8
Japan	0,6	0,3	-4,8	2,4	2,3

(r) = raming.
Bron: Europese Commissie (European Economic Forecast, November 2021).

Tabel 4. Economische groeivooruitzichten in België

In %, tenzij anders vermeld.

België	2018	2019	2020	2021 (r)	2022 (r)
bbp	**1,8**	**2,1**	**-5,7**	**6,0**	**2,6**
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	1,9	1,8	-8,2	5,1	5,3
Finale consumptiebestedingen van de overheid	1,3	1,7	0,2	3,0	0,1
Bruto vaste kapitaalvorming	3,0	4,5	-6,2	10,5	2,0
Netto-uitvoer (goederen en diensten) (bijdrage tot de groei, in procentpunt)	*-0,6*	*0,3*	*0,4*	*0,4*	*-0,6*
Totale inflatie (ICP)	**2,1**	**1,4**	**0,7**	**2,3**	**3,3**

(r) = raming.
Bronnen: Europese Commissie (European Economic Forecast, November 2021) en Federaal Planbureau (indexcijfer der consumptieprijzen - Inflatievooruitzichten, November 2021).